Telefon št. 74.

Posamna številka 10 h.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 255. V Ljubljani, v četrtek, 6. novembra 1902. Letnik XXX.

Deželnozborske volitve na Koroškem.

Iz Celovca, 4. nov.

Poziv slovenskim volilcem.

Prihodnji pondeljek dné 10. novembra t. l. imate voliti v kmetski skupini poslance za deželni zbor. Pač vsakdo izmed vas je prepričan, kako važne so te volitve!

Mnogo je odvisno od deželnega zbora zlasti za kmetski stan, in vaša dolžnost je, da vsak po svojih močéh pripomorete do tega, da bodo izvoljeni za poslance pravi možje, do katerih morete imeti zaupanje, od katerih smete za trdno priča kovati, da bodo vestno in uspešno zastopali vaše koristi.

Sveta dolžnost, verska in národna, — korist kmetskega stanu, — napredek našega milega slovenskega národa na Koroškem, zahteva od vas, da se polnoštevilno udeležite volitev, da soglasno volite od slovenske stranke vam priporočene može!

Ne ustrašite se nobenega sovražnika! Volitve so tajne in torej vsakdo brez strahu more oddati svoj glas!

Volitve so pa tudi direktne. Važen je za to vsak glas, vsak se šteje, vsak more odločiti zmago! Zato pa je neobhodno potrebno, da gredó vsi naši možje prav do zadnjega na volišče!

Naši kandidatje.

Na zaupnem shodu dné 16. oktobra t. l. so se za slovenske okraje v kmetskih občinah (tretja kurija), ki volijo dné 10. novembra, določili sledeči slovenski kandidatje:

1. Okraj Pliberk-Železna Kapla, ki obsega občine: Kotlje, Tolsti vrh, Libeliče, Svabek, Libuče, Blato, Možica, Crna, Prevalje, St. Danijel, Bistrica, Jezersko, Bela:

g. France Grafenauer,
bivši deželni poslanec, posestnik in orglarski mojster na Brdu.

2. Okraj Velikovec-Dobrlavas, ki obsega občine: Globasnica, Dobrlavas, Zitaravas, Rekarjavas, Galicija, Skocijan, Velikovec, Tinje, Važenberg, Vovbre, Djekše, Grebinj, St. Peter, Ruda, Pustrica:

g. Valentin Podgorc,
vikarij v „Marijanišču“ v Celovcu.

3. Okraj Celovec-Borovlje, ki obsega občine: Anabihl, Vesca, Zrelec, Grabštanj, Trdnjavas, Hodiše, Kotmaravas, Kriva Vrba, Canjče, Bilčoves, Gospa sveta, Smartin na Dholici, Smartin pri Celovcu, Pokrče, Medgorje, Blatograd, Otmanje, St. Peter na Bichlu, St. Peter pod Celovcem, Dole, Poreče, Radiše, St. Rupert, Skofiče, St. Tomaž, Zihpolje, Vetrinj, Spod. Vesca, Bistrica, Borovlje, Medborovnica, Podljubelj, Svetnavas, Slovenji Plajberg, Sele:

g. Janez Ure,
župan in posestnik v Šmartnu pri Celovcu,
in od nemško-katoliške strani:

g. Janez Freithofnig,
župan v Malem St. Vidu.

4. Okraj Rožek-Beljak-Paternijon, ki obsega slovenske občine: Logavas, Št. Jakob, Gozdanje, Rožek, Vrba; Bekštanj, Marija na Zili, Šmarten pri Beljaku, Beljak okolica, Vernberg:

g. France Eller,
nadučitelj pri Dev. Mariji na Zili,
in od nemško-katoliške strani:

g. Mat. Spitaler, p. d. Spitaler, posestnik v Pogorijah pri Bistrici ob Dravi.

5. Okraj Trbiž-Podklošter, ki obsega občine: Lipalja Vas, Naborjet, Pontabelj, Žabnice, Trbiž, Ukve, Podklošter, Smerče, Straja vas:

g. Janez Ehrlich,
posestnik in poštar v Žabnicah.

V okraju Šmohor-Kotiče, kamor spadajo tudi slovenske občine: Št. Štefan, Goriče, Blače in Brdo, je nemško-katoliški kandidat dosedanji deželni poslanec, g. Janez Huber.

Slovenci! Rojaki! To so možje, katerim izkažite svoje zaupanje s tem, da se polnoštevilno udeležite volitev in glasujete zanje. Vsak glas se šteje in zato nobeden naših mož ne sme ostati doma! Če stori vsakdo svojo dolžnost, mora biti zmaga naša!

Pazite na glasovnice in poverilnice (legitimacije), da jih ne zamenjate ali zabite doma!

Pazite na poverilnice (legitimacije)!

Poverilnice (legitimacije) in glasovnice za kmečko skupino so sivomodre. Teh listin ne smete pozabiti doma! V glasovnico natančno zapišite ime svojega t. j. slovenskega kandidata! Kdor je po napaki, ali zapeljan, zapisal ime kakega nasprotnega, liberalnega kandidata, ta zahtevaj od komisije nov listek in zapiši ime našega kandidata!

Poverilnice po volitvi ne smete dati proč, ker jo potrebujete za slučaj ožje volitve!

Nasprotnikom glasovnic ni treba kazati!

Volilcem podjunske doline!

Dne 10. novembra, torej na dan volitve v kmečkih občinah, je sejem v Pliberku. Naše volilce opozarjamo in nujno prosimo, da radi sejma ne pozabijo na važno dolžnost, da se polnoštevilno udeležijo volitev. V nekaterih občinah prične se volitev z ozirom na sejem prej. Narodna dolžnost kliče naše može, da se ne dajo od nobene ovire odvrniti od volitve. Bojuje se krščanstvo zoper nevero, slovenstvo zoper ljutega nasprotnika!

Slovensko so se naučili!

Strašno smo se čudili, da znajo gospodje na celovškem rotovžu, in sicer še precej dobro, slovensko. Kakor znano, so za četrto ali splošno kurijo postavili za kandidata celovškega podžupana dr. Gustava pl. Metnitza in tega priporoča »Veliko volilcev naprednjakov« v slovenskem oklicu. Pravijo, da »v mnogih shodih se je pogovorilo (!), tega gospoda priporočati za kandidata«. Cudom izvemo, da je kmetsko ljudstvo, če bi smeli verjeti temu oklicu, v tega moža kar zaljubljeno. No, Slovenci gotovo niso za njega, ker je že premnogokrat v deželnem zboru in pri svojih očitnih nastopih pokazal, da Slovencev ne mara. Ce torej v oklicu pišejo, da so „vsi mirnomisleči volilci naprednjaki za Metnitza«, potem med temi mirno mislečimi ljudmi Slovencev gotovo ni iskati.

Iz oklica izvemo nadalje tudi zanimivo novico, da se voli naravnost in »sicer z volilnimi listki skrivajno«. Ne vemo, ali se morajo Metnitz-evi volilci res skrivati in po skritih potih hoditi k volitvam, ali kako „skrivajno“ volijo.

Za nas pa ima slovenski oklic v drugem oziru veliko važnost. Nemško-nacionalna gospôda je s tem svojim slovenskim oklicem vendar enkrat jasno pripoznala, kar tolikokrat taji, da so namreč na Koroškem še **Slovenci** in da je **slovenščina neobhodno potrebna**. Nemška gospôda je s tem slovenskim oklicem prav pošteno lopnila sama sebe po zobeh. Plemeniti Metnitz sam je kot celovški župan že toliko in tolikokrat prisegel na pristno nemštvo; kako velik krik pa nastane v vsenemškem taboru pri vsaki nedolžni vlogi; vsak majhen slovensk napis vpliva na njihove oči ravno tako, kakor rudeč robec na gotove živali, — a zdaj pride sam celovški nemški podžupan in s **slovenskim** oklicem k tako zaničevanim, „manj vrednim“ Slovencem beračit glasov! Res, svet se še suče!

Ko se je gosp. mestni dekan Angerer obrnil v slovenskem oklicu do Slovencev, naj donašajo k popravi mestne farne cerkve, — kak vrišč je nastal takrat po nemških listih in kako surovo je občinski odbornik Kolmayr celo v mestnem odboru napadel g. dekana! Gospodine Kolmayr, na noge, navzemite se pristno nemškega duha in pokličite pred svoj sodni stol g. podžupana, pl. Metnitz-a, ki je ravno tako hudo, da, še hujše »oskrunil« čast — »nemškega« Celovca. „Furor teutonicus“, ki Vas je navdajal tedaj, se v tem kratkem času menda vendar še ni razprhnil.

Dobro si bomo zapomnili ta slučaj in o pravem, primernem času opozorili našo mogočno nemško gospôdo na njega!

Janez Edlman kot kandidat.

Oglasil se je z vabili na »drage (!) kmete« tudi libeliški »Štajerčevec« — Janez Edlman, »tudi« kmet, a bolj trgovec, zlasti s smodnikom, v Libeličah. Pravi, da je kandidaturo prevzel po naročilu in želji »tukajšnjih« kmetov, res pa je, da shoda, o katerem so pisali nemški časniki in »Štajerc« in na katerem bi se bil postavil za kandidata, sploh bilo ni. Potem se začne g. Edlman prav obširno samega sebe hvaliti; mi pa vemo, da lastna hvala ni prava.

Gospod Edlman natveza vsem tistim, ki mu bodo hoteli verjeti, »da so dosedaj imeli večino v deželnem zboru sami klerikalci«. Ne vemo, ali je sedanji volivni boj že tako hudo vplival na možgane libeliškega kandidata, ali pa je mož sploh ves čas spal, da ni vedel, kdo je dozdaj izključno gospodaril v deželnem zboru? Ali ima mož naše kmete res za tako neumne, da bi mu kaj takega verjeli? In tak človek, ki niti ne ve, kdo je v deželi gospodaril, ponuja se slovenskim kmetom za kandidata.

Gospod Edlman prav čedno piše tudi to-le: »Ako me „Mir“ umiva z gnojnico, ne verjemite mu, ker papir je vsega voljen.« Da je papir res vsega »voljen«, to nam najbolj kaže Edlmanov oklic; papir bi sicer moral postati sramote rudeč. Mi se ne spominjamo, da bi »Mir« imel navado, koga z »gnojnico« umivati, to pa vemo, da bi pri g. Edlmanu tudi »Mirovo« umivanje čisto nič ne pomagalo.

Na daljne njegove čenče kratkomalo odgovorimo, da Edlman ne sme biti naš poslanec, in to bodo slovenski volivci okrajev Pliberk-Železna Kaplja dosegli s tem, da kakor en mož volijo vrlega gospoda Franceta Grafenauerja za svojega poslanca!

Zopet sijajna zmaga!

Vroč dan je bil včeraj, vroč in zmagoslaven. Liberalizem v Avstriji še ni doživel takega poraza. Kakor se je nekdaj Turek vračal s krvavo glavo od dunajskega ozidja, tako je včeraj liberalizem na volišču dobil udarec, za katerim bo moral prej ali slej poginiti v celi državi.

Vspeh je kratko ta:

Na Dunaju so dobili krščanski socialci od 21 mandatov dvajset; v enem (Favoriten) so prišli v ožjo volitev. Napredek od zadnjič je velik, kajti prej so imeli na Dunaju le 14 poslancev.

Junaški vodja dr. Lueger je šel zmagovat v Leopoldovo mesto; prodrl je z večino 3288 glasov. Krščanski socialci so naskočili notranje mesto, glavno trdnjavo židovstva, liberalnega kapitalizma in maherstva. Tu so si priborili vseh šest mandatov — čudovit vspeh, ako se pomisli velikanska sila nasprotnikov!

Krščanski socialci imajo torej zdaj popolnoma vse kmečke mandate in tudi v mestih večino. Nemogoče je torej zdaj sploh nasprotnikom, v deželnem zboru ali v odboru priti do veljave.

Nemška ljudska stranka ni vkljub vsemu naporu pridobila efektivno nobenega mandata.

Liberalci so pa klaverno podlegli. Vsi judje in birokrati jim niso mogli pomagati. Prej so imeli v tej skupini osem poslancev, zdaj imajo še enega.

Volivni vspehi so ti-le:

V glavnem sedežu »Alliance Israelite« v notranjem mestu na Dunaju, kjer so leta in leta gospodovali liberalci, so dobili krščanski socialci pri včerajšnjem naskoku večino, torej vse mandate. Izvoljeni so krščanski socialci Bächle s 4591 glasovi, Bielohlawek 4593, Costenoble 4632, podžupan Neumayer 4654, Porzer 4615, Viktor Silberer 4612 glasov. Liberalni kandidatje, mej katerimi so bili znani liberalni prvaki dr. Kronawetter, dr. Vogler itd., so ostali v manjšini s 3548 do 3473 glasovi. V Leopoldovem mestu je dobil dr. Lueger 13.168 in kršč. soc. Müller 13.079 glasov. Nasprotnik dr. Ellenbogen je dobil le 9824 in Jordan 9880 glasov. Princ Liechtenstein ima v okraju Ottakring Hernals 14.514 glasov, nasprotni kandidat David pa 9475 glasov. V drugih okrajih so še ogromnejše večine. V raznih okrajih imajo kršč. socialci po 4000 in še več glasov večine. V ožjo volitev so prisilili krščanski socialci celo okraj Favoriten, katerega je doslej zastopal socialni demokrat dr. Adler. Tu ima krščanski socialec Prohaska 5638 glasov, dr. Adler 5730 glasov in češki kandidat Urban 154 glasov. 53 glasov je bilo razcepljenih. Tu bo torej potrebna še ožja volitev. Vseh volivcev na Dunaju je 251.348.

Židje in njihovi sluge liberalci so strahovito delali. Lepake krščanskih socialcev so strgali raz zidov ali preko njih nalepili svoje lepake. Posebno krepko so agitirale krščansocialne strokovne organizacije. Vsa čast tudi krščanskim ženam, ki so stale v boju ob strani svojih mož. Na volišče je prišel tudi 82letni kardinal Gruša.

Tudi v mestih na deželi niso imeli nasprotniki toliko vspehov, kakor so se nadejali. V Hornu je propadel vodja nemško-nacionalne stranke Kienmann in je izvoljen žu

pan Krumpöck, katerega so podpirali krščanski socialci in ki bo v deželnem zboro gotovo šel s krščanskimi socialci. V Mistelbachu, ki je bil doslej v nemško nacionalnih rokah, je potrebna ožja volitev mej nemškim nacionalcem in krščanskim socialcem. Tu je kandidiral tudi bivši deželni odbornik Richter, ki se je izneveril krščansko-socialni zastavi, a je propadel. Tu je dobil krščansko-socialni kandidat Frohner 581, nacionalec 416 in Richter 205 glasov. Tudi v Korneuburgu, ki je bil doslej nemško-nacionalen, je potrebna ožja volitev mej nemškim nacionalcem in krščanskim socialcem. Krščansko socialni kandidat v Korneuburgu je dobil 663 glasov, dosedanji poslanec nemški nacionalec Kolisko 646 in socialni demokrat 113 glasov. Nemški nacionalci bodo mogli zmagati le s pomočjo socialnih demokratov v Št. Hipolitu, Neunkirchnu in v Amstettenu, kjer so pred šestimi leti bili izvoljeni na podlagi kompromisa z nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci; krščanski socialci so izgubili tri mandate na združene nasprotnike, ki so volili nemško-nacionalne kandidate. V Florisdorfu je izvoljen socialni demokrat Seitz proti dosedanjemu krščansko-socialnemu poslancu dr. Knotzu. Ta izguba štirih mandatov, ki so bili itak pred šestimi leti pridobljeni le po kompromisu, ni prišla nepričakovano, ker so Floridsdorf, Št. Hipolit in Amstetten volili tako že pri državnozborskih volitvah. V Badenu in Tullnu sta izvoljena krščanska socialca. Waidhofen, Krems, Bruck so ostali v nasprotnih rokah.

V mestih na deželi so imeli po kompromisu kršč. soc. doslej 6 mandatov, nemška ljudska stranka 5 in liberalci 2 mandata. Včeraj so torej dobili kršč. socialci v mestih na deželi že tri mandate, dva popolnoma samostojno, nemški nacijonalci imajo po včerajšnji volitvi sedaj gotovih 5 mandatov, soc. dem. 1 in liberalci 1. Vsekakor tudi ta volitev v mestih na deželi kaže moč krščanskosocialne stranke in ako bi tudi pri ožjih volitvah zmagali sami združeni nasprotniki, je vender velikanskega pomena, da so si priborili krščanski socijalci šest mandatov dunajskega notranjega mesta.

Ze sedaj se je število krščanskosocijalnih mestnih mandatov pomnožilo od 6 na 8 (če se prišteva sem tudi v Hornu izvoljeni Krumpöck, celo na devet) in ako se še upošteva volitve v kmečki skupini in včerajšnjo volitev, imajo že sedaj krščanski socialci v nižjeavstrijskem deželnem zboru veliko večino. Celo če bi ožje volitve izpadle v smislu nasprotnikov, bodo imeli kršč. socijalci 43 poslancev (prej 34) konservativni veleposest- 3 poslance, 2 virilna glasova dveh škofov, torej bo trdnih katoliških glasov v nižjeavstrijskem deželnem zboru 48, in ker bo s temi glasoval tudi poslanec iz Horna, 49. Nemški nacijonalci bodo v slučaju ugodnih ožjih volitev imeli 8 poslancev, liberalci 5 (trg. zbornica) 13 ustavovernih veleposestnikov, 2 socijalna demokrata in 1 liberalni virilni glas rektorjev, torej imajo združeni nasprotniki 29 glasov. Krščansko socijalna večina je danes 20 glasov.

Ta krasen vspeh je vse, katerim delo in krščanstvo ni prazna fraza, od srca razveselil. V Ljubljano je prišla vest o sijajni zmagi ob pol 10. uri zvečer.

Pozno v noč so hodili vpraševat ljudje o vspehu v naše uredništvo in od raznih strani, posebno iz kavarn, smo dobili telefonična vprašanja. Veselje po zmagi je bilo v naših vrstah nepopisno, nasprotniki so bili poparjeni.

Ves pomen te zmage se pa spozna, če se pomisli, da so zdaj prvič nastopili kršč. socialci popolnoma sami zoper vse druge združene stranke. Zadnjič so bili še zvezani z antisemitskimi nemškimi nacinalci. Odkar so pa ti začeli odpadati od katoličanstva in kazati svoje protiavstrijsko mišljenje, so se pa krščanski socialci ločili. Zdaj so jih proglasili za »klerikalce«. In »klerikalizem« je bil oni bojni klic, s katerim je šla vsa združena banda zoper krščanske socialce.

A vse laži, vse strašenje, vse zvijače — nič ni pomagalo. Tudi strašilo »klerikalizma« je bilo zastonj. Samo po malih provincijalnih mestih, kjer životari še dalje politika gostilniških omizij s kratkim duševnim obzorjem zabitega liberalnega špisburgarja, le tam se je še pokazalo, da dobe liberalne fraze še kakega zaostalega pristaša; liberalizem je ohranil nekoliko svojega brljavega življenja samo v teh političnih jazbovinah, in zdi se, da je nižja birokracija podpirala ta vsega zaničevanja vredni element.

Kjerkoli pa so ljudje duševno zdravi in gledajo s prostim očesom v svet, koderkoli imajo jasen razum in vedro čelo, tam zmaguje krščanska misel.

Baklja je prižgana Dunaju! Naj sveti v sosednje dežele, naj razsvetljuje celo državo. Zmagoviti prapor se razvija! Za njim, kdor neče zaostati ali — biti pohojen!

Včerajšnje deželnozborske volitve.

Poleg volitev v mestni skupini nižjeavstrijski, o katere izidu poročamo na drugem mestu, so se vršile včeraj volitve tudi v splošni skupini na Koroškem, v kmečki skupini na Solnograškem, v mestnih skupinah na Gorenje Avstrijskem in Šleziji ter šleski trgovinski zbornici.

Najsijajneje so zmagali katoličani na Solnograškem z vsemi devetimi kandidati. Mej izvoljenimi je tudi bivši zborniški predsednik dr. Fuchs. Okraj Hallein je volil to pot prvič dva poslanca, vsled česar imajo katoličani že v tej skupini en mandat več. Liberalci so imeli v zadnjih dneh zasedanja 15, konservativci pa 11 poslancev. Sedaj se to razmerje očividno premeni.

Iz Koroške so doslej znani vspehi le iz treh okrajev. Zastopnik celovško-velikovškega okraja v splošni skupini bo podžupan Metnitz, ki je dobil 4367 glasov, slovenski kandidat Ure pa le 1292. Poleg tega je dobil soc. demokraški kandidat 1216 glasov. V beljaškem ter okraju Št. Vid-Volšperg boj še ni odločen, ker pride nemški nacionalec povsod v ožjo volitev in sicer v prvem okraju s soc. dem. Riesejem, ki je dobil 2171 proti 2300 glasov, v drugem pa s kršč. soc. Steinerjem. Vendar se sme trditi, da bota tudi tu prodrla nacionalca. V okraju Špital-Šmohor je kandidiral kršč. socialec Pirker proti nacionalcu Kotzu. Razmerje glasov dosedaj še ni znano.

Gorenje-avstrijska mesta so volila včeraj 17 poslancev. Razmerje je ostalo, kolikor se da doslej sklepati, isto, kajti izvoljenih je bilo sedem liberalcev, šest nacijonalcev, dva konservativca ter en kandidat, ki so ga podpirali konservativci. Potrebna je ena ožja volitev, v katero je prišel konservativni kandidat. Konservativci so sploh postavili le štiri kandidate.

V Šleziji so mestne volitve izpadle v prilog nacionalcem, le v Tešinu je prodrl dosedanji liberalni poslanec dr. Bukovski.

V trgovinskih zbornicah na Nižjeavstrijskem in v Šleziji so kot doslej vedno zmagali nemški liberalni kapitalistiški tovarnarji. — Z včerajšnjimi volitvami je z malo izjemami večinoma povsodi odločena usoda deželnih zastopov.

Kompromis v nižjeavstrijskem veleposestvu.

Burno je bilo predvčeranjim posvetovanje na zaupnem shodu nižjeavstrijskega veleposestva. Zbralo se je pod predsedstvom barona Doblhoffa 40 veleposestnikov, ki so sklepali o kompromisni listi, ter o stališču, ki naj je zavzemajo trije konservativni kandidatje, ki so jim milostno dovolili, da smejo priti na volivno listo. Določili so, kakor trdijo, po dolgotrajnih pogajanjih s konservativnim veleposestvom, da dobe 13 mest liberalci, 3 pa konservativci. Liberalci Elbogen, Kaizler in Wiesenburg so odločno pobijali vsak kompromis in zahtevali, da se volijo samo liberalci. Kompromis so nasprotno zagovarjali knez Karol Auersperg, baron Freudenthal, baron Pirquet in Pirko. Konečno so jeli glasovati za poskušnjo. Glasovanja se je vdeležilo le 28 volivcev. Dobili so liberalni po 28, konservativni po 26 glasov. Novi kandidatje so: Dreher, Gatterburg, Herdegg, Kinsky, Ludwigstorff, Schenker in Braida. Poslednji je konservativni kandidat. Ta vspeh bo torej merodajen za prihodnje volitve. Liberalci se tolažijo s tem, da morajo kompromisni konservativni kandidati pristopiti novemu veleposestniškemu klubu ter so v vseh vprašanjih, razun v verskih in šolskih, vezani na klubove sklepe. — No, to ni posebno velik vspeh, kajti ravno v dveh glavnih vprašanjih imajo konservativci proste roke.

Kulturni boj v Franciji.

Poročali smo že, da se Combes poslužuje tudi učnega jezika v posamnih okrajih, da bi na ta način zadal udarec katolikom. Odredil je mej drugim, da se v bretonskem jeziku niti verouk ne sme poučevati in to celo v cerkvah, kaj šele v šolah. Po štatistiki, ki jo je sostavil škof Dubillard v Quimperu na podlagi poročil iz 260 župnij, je pa razvidno, da v 110 župnijah ni niti enega otroka, ki bi ga bilo mogoče poučevati v francoščini, v nekem manjšem mestu so mej 80 le štirje in v nekem večjem kraju mej 154 le 12 otrok, ki za silo razumijo francoski jezik. — Zanimivo je nadalje, da mora biti samo v departementu L'Ille-et-Villaine 26.549 otrok brez šolskega pouka, ker so zatvorili 165 redovniških javnih in 319 zasebnih šol. V prvih je bilo 16.493, v drugih pa 10 056 otrok. V tem številu pa niso všteti otroci, ki so obiskovali razna zavetišča, ki so seveda tudi zatvorjena.

Volitve v Ameriki.

Včeraj so tudi volile severoameriške zvezne države svoje zastopnike v kongres. Bil se je vroč boj mej republikanci in demokrati, ki so si priborili lepo število zastopnikov, a do večine se doslej še niso mogli povspeti. Doslej so znani volivni vspehi iz vseh razun iz enajstih volivnih okrajev. Izvoljenih je 196 republikancev ter 176 demokratov. Poslednji so v zadnjem času silno napredovali in ni izključeno, da so letos republikanci zadnjikrat v večini. Obenem so se po nekaterih državah vršile tudi volitve governerjev. V državi New Jork je z 11 604 glasovi prodrl republikanec Odell.

Iz brzojavk.

Poslanec Hruby mora odložiti deželno- in državno-zborski mandat. Tako so včeraj sklenili v Pragi zbrani zaupniki njegovega volivnega okraja. Vzrok je znano Hrubyjevo razmerje do sladornih baronov. — Zmaga vladnih čet v Venezueli. Iz La Victorije javljajo, da so si vladne čete pri tem mestu priborile velikansko zmago nad vstaši, ki so bili popolno poraženi. Padel je njih general Riesa. Sedaj beže proti Guarico. Sodi se, da je s tem končana revolucija. — O obisku srbskega kralja v Budimpešti ni doslej nič znanega. — Naslednik nemškega poslanika grofa Eulenburga na Dunaju bo, kakor sedaj javljajo z vso gotovostjo, dosedanji poslanik v Rimu grof Wedell, dosedanji poslanik v Monakovem grof Mons gre pa v Rim. — Češki nujni predlogi. Češki poslanci so se neki udali ter dovolili, da se zapostavijo vsi nujni predlogi, če od nemške strani ne pride noben nujni predlog. — Kontingent vojaških novincev. Vojna uprava zahteva v novi predlogi za armado 125.000, za deželno brambo 14.000 novincev. Če se prišteje še pomnožitev kontingenta za ogrsko deželno brambo, se zviša za prihodnje leto za 27.500 mož. — Obstrukcije v ogrski zbornici ne bo in bo bržkone tudi zahteva vojne uprave prodrla brez posebnih težkoč.

Petindvajsetletnica Cecilijanskega društva.

Pomenljiv dan za našo domačo umetnost je bil danes. Petindvajsetletno delovanje »Cecilijinega društva« je zapustilo že sedaj tako znatne in blage sledove v našem ljudstvu, je že sedaj toliko vplivalo na ljudsko estetično izobrazbo, na povzdigo verskega duha in povzdigo domače umetnosti, da moramo današnji dan prištevati med najpomenljivejše dogedke.

Vsa slavnost je imela čisto domač, prisrčen značaj. Sešli so se prijatelji, vneti za iste vzore.

Zjutraj ob ½8. uri je pel izborni pevski zbor pri Sv. Jakobu Meurerjev »Requiem« pod vodstvom gospoda Gerbića. Zbor je bil jako številen in zasluži vso pohvalo. Ob 9. uri je bila v stolnici pontifikalna sveta maša. Mitterjevo mašo je z orkestralno spremljavo peval zbor stolne cerkve z znano umetnostjo. Omenjamo zlasti kvartet: Gospo Peršlovo (sopran), gdč. Maličevo (alt), g. Razingerja (tenor), g. Likarja (bas). Jako zanimiva točka je bil Gallusov »Veritas mea« s svojimi kratkimi, karakterističnimi odstavki.

Ob ½11. uri se je začela slavnostna seja v knezoškofijski dvorani. Otvoril jo je gospod predsednik Iv. Gnjezda s prisrčnim nagovorom. Gospod tajnik kanonik dr. Karlin je v izbornem in krasnem govoru popisoval društveno zgodovino, njeno delovanje z listom »Cerkv. Glasbenikom«, orgljarsko šolo in raznimi prireditvami, kazal je na krasne vspehe, ki jih je društvo že doseglo in pozival vse v to poklicane faktorje, da složno delajo na prospeh cecilijanstva.

Prevzvišeni gospod knezoškof je v vnetem govoru navduševal pričujoče, obljubujoč, da bo tudi on deloval z vso močjo za povzdigo plemenite cerkvene glasbe.

V imenu lavantinskega »Cecilijanskega društva« je pozdravil zborovavce č. gospod Strakl iz Maribora. Prišlo je mnogo čestitk, zlasti iz Celja od tamošnjih učencev glasbene šole in od cerkvenih pevcev in pevk.

Pri sledečem občnem zboru, o katerem sporočimo natančneje jutri, je bil izvoljen dosedanji društveni odbor. Popoldne ob 3. uri je bil cerkveni koncert.

Stevilo udeležencev je izredno veliko. Knezoškofijska dvorana, v kateri je prostora za več kot 400 ljudi, je bila natlačeno polna. Vsi zborovavci so navdušeni za svojo sveto stvar.

Dnevne novice.

V Ljubljani 6. novembra.

Zopet laž o „Ljudski posojilnici“. »Slovenski Narod« je včeraj poročal svojim vernim, da je falitnemu liberalcu agentu E. Kristanu posodila »Ljudska posojilnica« 10.000 kron in da bo vse zgubila. »Ljudska posojilnica« ni udeležena pri E. Kristanu niti z vinarjem. »Narod« si je o »Ljudski posojilnici« stvar popolnoma izmislil. Naj le liberalci gledajo, da pridejo do svojega denarja. Liberalci naj se brigajo za svoje zavode, pri katerih bodo imeli, kar se tiče lahkomišljenosti, dovolj opraviti. Najslabše znamenje za liberalne zavode je to, da morajo oni na tako sramotno umazani način se bojevati proti poštenim zavodom, proti katerim drugače ne morejo konkurirati.

Umeščen je bil včeraj čast. g. Ivan Podboj, župnik v Planini, na župnijo Toplice, in č. g. Anton Mezek, župnik v Podkraju, na župnijo Špitalič.

Grob kardinala Missia. Na Sv. Gori pri Gorici se prične z delom še tekoči teden za lasten grob nepozabnega kardinala Missia. Grob bode v kapelici sv. Mihaela tik velikega oltarja. Dolžnost Slovencev je, da oskrbimo preblagemu pokojniku dostojno okrašeno grobišče.

Umrl je g. F. Mathian, posestnik v Zgornji Siški. Dom Valentina Vodnika je bil njegova last. N. v m. p.!

Poročil se je g. Ferdinand Hahm iz Divače z gdč. Matildo Keržišnik iz Naklega.

Umrla je v Brežicah dne 4. novembra gospa Terezija Levak, soproga veleposestnika in načelnika »Posojilnice« gosp. Andreja Levak.

„Marburger Zeitung“ bo od meseca februvarja prih leta zastopala nemško ljudsko stranko. Dosedanji urednik Jahn odloži uredništvo.

Izjava Odbor »Slovenskega umetniškega društva« izjavlja, da ni v nikaki dotiki s poročili raznih listov o »defravdaciji v umetniškem društvu« in o drugih tam izraženih zadevah slovenskih umetnikov, da torej odklanja vsako odgovornost glede teh objav. Odbor je storil edino le one korake, ki so potrebni za varstvo svojih interesov, strogo ogibaje se javnosti. Druga pojasnila bo mogel odbor po pregledu računov podati. — Za odbor »Slovenskega umetniškega društva«: Ivan Franke, predsednik. Rihard Jakopič, tajnik.

Priposnanje študij na zagrebškem vseučilišču. Minister za nauk in bogočastje je dne 10. oktob. t. l. na dekanate vseh pravnih in državnoznanstvenih fakultet in na predsedništva vseh komisij za teoretične državne skušnje razposlal naredbo, s katero

se z ozirom na zakon od dne 20. apr. 1893 in na tozadevno izvršilno naredbo od dne 24. dec. 1893, določajo odredbe glede pripoznanja študij na pravni in državnoznanstveni fakulteti zagrebškega vseučilišča dijakom iz Istre in Dalmacije. S to naredbo se je vsaj deloma ustreglo zahtevam Jugoslovanov po lastnem vseučilišču, dala se je vsaj Hrvatom tostranske državne polovice možnost, da morejo svoje dijake pošiljati na pravno fakulteto hrvatskega vseučilišča v Zagrebu.

Iz Št. Lenarta je odšel nemški odvetnik dr. K. Witterman in se preselil v Fehring.

Sedež okrajne bolniške blagajne litijske se je z dovoljenjem deželne vlade premestil v Zagorje.

Uboj. Pred gostilno Jan. Levičarja na Cesti pri Krškem je dne 2. t. m. zvečer v nekem prepiru Jos. Amigoni zadal z nožem tako rano kočarjevemu sinu Fr. Levičarju v trebuh, da je po preteku pol ure umrl. Ubijalec se je sam javil sodišču.

Skladni koledar za leto 1903 je izdal knjigovez gosp. Ivan Bonač. Cena 70 vin, s pošto 20 vin. več.

Ponesrečil se je v Sp. Idriji minule dni neki revež po imenu Jožef Peternel. Mož je zadnji čas opešal na umu. Šel je od doma proti Sp. Idriji, češ, da gre »prešce« brat, dasi je bilo še prezgodaj. Ko pride s hriba, krene čez cesto po brvi na drugo stran vode, kjer je bolj nevarna pot. Med tem ga prehiti noč, zaide med robovje in pade v globino 20 m., kjer so ga našli čez devet dnij z razbito glavo.

„Hoch" in „nieder". Iz Trsta se nam piše: G Linhart je jako mlad, zato pa je tudi jako prožen. Služil je že različnim idejam, naposled je prišel v Trst iskat sreče, ki jo je ondi bil izgubil Kristan, pa hoče igrati ulogo, veliko ulogo, na vsak način. Da je ta uloga jako žalostna, tega v svoji nedosežni prožnosti ne vidi. Ako bi videl, ne šel bi po dogodkih pri sv. Jakobu še v Škedenj. Že pri sv. Jakobu se je lahko prepričal, kako „priljubljen" je med slov. delavstvom. Malo je manjkalo, in ljudstvo bi ga bilo za neopravičene in nezaslišane napade na naslov trž. političnih voditeljev potegnilo raz odra. In vendar je prišel še v Škedenj ter z drznim čelom zahteval, da hoče odgovarjati na poročilo drž. posl. prof. Spinčića. Spinčiću da bi odgovarjal, njega da bi kritiziral Linhart, ki se še v par letih, kar se usiljuje slov. delavcem za voditelja, še niti našega jezika ni do dobra naučil; izkušenemu politiku, v parlamentarnih borbah osivelemu možu naj bi jih „prišival" mladenič 19 let, ki se je komaj navadil katekizma za agitacijo med delavci na pamet, a to je tudi vse! Toda kulantni prof. Mandić mu je dal besedo. V tem pa je zavrelo med ljudstvom. Ven ž njim! Nočemo slišati! Raškovičijanci! itd. je deževalo na glavico Linhartovo in zvižganje malo da ni razneslo zidovja. Predsednik je moral zaključiti zborovanje. Sodrugi so odhajali, niti delavske himne, seveda italijanske, se niso upali zapeti. Ob odhodu so se tolažili, češ, tu je »masa kretenov«! A nekdo naših je reagiral, da so morda oni kreteni. Sedaj govore, da jih prihodnjič pride na naš shod 20 tisoč! Kje vzeti? Slov. delavcev itak ne zvabijo več na shod, bržkone, ker se isti vendarle malo sramujejo, da bi jih komandirali ljudski šoli komaj odrasli mladeniči. Ali pa se Linhart boji za svojo slovensko čredo, da bi se ji na naših shodih ne odprle oči?! Ali pa sploh nima več slov. delavcev niti toliko za sabo, da bi mu prišli delat štafažo na shode? Vsekako je zanimivo, zakaj vodstvo „jugoslovanske" soc. dem. stranke komandira na shode le italijanske sodruge, v civilnih oblekah, brez obligatnih rudečih kravat? Da bi ne razumeli, kaj se govori na naših shodih, in da bi se jih na prvi hip ne spoznalo? Bržkone bo tako! Po novem letu mislijo Linhart in tovariši prirejati shode po okolici. Toliko jim lahko prorokujemo, da dožive med našimi okoličani, ko jih ne bodo branili sè svojim vplivom dr. Rybář in drugi naši voditelji, to, česar iščejo. Pri sv. Jakobu je bilo še razmerno »hoch«, v Škednju pa že bolj „nieder", no na prih. shodu bodo akcije še bolj padle. Potem pa pride mladi Kočevar se srečo ljudstva krošnjarit v druge kraje . . .

Napad na cesti. Minolo nedeljo večer okrog osme ure je napadlo na Ježici blizo Alešove gostilne šest neznanih moških Marka Lavriča in njegovo ženo Marijo, ki sta se vračala od sorodnikov nazaj v Trst. Obkolili so ju in odtrgali možu zlato urino verižico ter ugrabili neke listine, misleč, da je denar. Ko so napadalci začuli zadaj neke vojake, so zbežali, pustivši ugrabljene stvari na mestu. Napadenca naznanila sta dogodek županstvu na Ježici. Ni davno tega, ko so neznani zlikovci napadli na črnuškem mostu gospoda Martina Lamperta in njegovo soprogo iz Ljubljane, ko sta se peljala domov.

V Ameriki je v Pueblo pričel izhajati slovenski list »Glas Svobode«. Ako povemo, da mu je urednik znani France Medica iz St. Petra, smo povedali, kak »glas« bo to in kako »svoboden« in da bo — slovenščina tega lista taka, da se jo bodo še slovenski Amerikanci ustrašili.

Važno za kmetijske zadruge. Vojaško oskrbovališče v Ljubljani kupi v mesecu decembru 500 meterskih stotov rži in 515 meterskih stotov ovsa izključno le od kmetijskih zadrug ali producentov in tudi v manjših množinah proti takojšnji oddaji in takojšnjemu plačilu. Podrobneji pogoji se izvedó istotam.

Imenovan je nadporočnikom g. Oskar vitez Tonkli v Brucku na Muri.

Se dobil jih je. Anton Lambrecht ukradel je Trstu iz okna trgovine Calligaris-ove volnen robec in je zbežal ž njim. To je zapazil trgovec in tekel za tatom. Na trgu Zonta ga je že dotekel, a pot so mu zaprli trije najbrže Lambrechtovi sodrugi. Na to je vrgel Lambrecht robec na tla in se vrgel z vso silo nad trgovca, ranil ga na nosu in izbil zob. Po tem je tat zopet zbežal, trgovec pa je moral na zdravniško postajo. A neki gospod, ki je videl vse to, pazil je na tatu, in ker je videl, da je zbežal v neko žganjarijo, naznanil je to redarju, kjer ga je poslednji tudi pograbil.

Ljubljanske novice.

O Rusiji je predaval včeraj v „Ruskem krožku" prof. Sercl. G. predavatelj je bil 33 let vseučiliški profesor na Ruskem in je prišel na jug v Ljubljano zaradi zdravja. Tu se je v najkrajšem času popolnoma priučil slovenščini, tako da jo govori kakor rojen Slovenec. Včeraj je predaval v ruskem jeziku, oziraje se posebno na značilne običaje ljudstva. Hvalil je njegovo visoko nravnost, delavnost, skromnost, lastnosti, katere vladajo ne le med mužiki, ampak tudi v drugih slojih. Gospod predavatelj govori tako jasno in razločno, da je velepoučno poslušati njegova predavanja tudi zgolj z lingvistiškega stališča.

Senice lovil je Ivan Korošel na Poljanski cesti 46, pa ga je pri tem zasačil policaj in mu odprl kletke in spustil senice, njega pa je ovadil zaradi prepovedanega lova ptičev.

Z odra padel. Ivan Simenc, delavec, je včeraj popoldne pri stavbi Švigelnove hiše na Dolenjski cesti padel z odra kaka dva metra globoko in se znotraj precej poškodoval. Moral je iti v bolnico. Oder je bil slabo zgrajen in se je podrl.

Zaprli so pleskarskega pomočnika Andreja Jagra, stanujočega na Opekarski cesti št. 7. Jager je bil dne 4 t. m. popoludne v družbi Karola Ermacore in brivca Ivana Tavčarja na Laverci, kjer so vsi trije skupaj pili. Ko sta zvečer šla Jager in Tavčar na kolodvor — Ermacora je bil že poprej peš odišel v Ljubljano — napadel je na poti Jager Tavčarja, ga vrgel na tla in mu vzel ves denar, okoli 11 kron, na kar je pustil Tavčarja ležati ob poti, sam pa se je odpeljal v mesto, kjer je denar zapravil. Tavčarja so našli ljudje in ga spravili v šupo, kjer je ležal do včeraj. Tavčar je bil precej pijan, ko je šel iz gostilne na kolodvor. Jager pravi, da je denar vzel Tavčarju le za to, da bi ga ta ne bil zgubil.

Kovinska zadruga ima v nedeljo ob 2. uri popoludne v Hafnerjevi pivovarni izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu je pristop k novi obrtni zvezi.

Bivši postrešček Sitar v zagati. Marija Hafner, kočarjeva žena v Mlaki v kamniškem okraju, je prišla včeraj v Ljubljano, da bi se podala v bolnico. Na držav. kolodvoru je naprosila tam stoječega bivšega postreščeka I. Sitarja, da jo je spremil do bolnice. Ko je Sitar od nje odšel, zapazila je Hafner, da jej je izginila iz žepa denarnica, v kateri je imela 15 K. Sedaj se je Mariji Hafner sumljivo zdelo, da se je njen spremljevalec njej tako pritiskal. Vzel jej je takrat denarnico z denarjem.

S ceste. Od Šelenburgovih ulic po Knaflovih ulicah do gledališča je zgubila neka gledališka igralka zlato brožo z obeskom.— Pred dnevi je bil zgubljen na Mestnem trgu svilnat dežnik. — Na Starem trgu je našel včeraj dopoludne neki pismonoša žametno torbico, v kateri je bilo nekaj denarja. — Na sv. Petra cesti je zgubil Hauptmanov hlapec P. Burja denarnico, v kateri je imel nekaj nad 20 kron denarja. — Na poti od Marije Terezije ceste po Šodnijski cesti do doma v Komenskega ulicah je zgubil Požlepov hlapec okoli 30 kron denarja. — Šolski učenec Fran Ocvirk je našel na Ledini srebrno uro.

Javno predavanje priredi v nedeljo dne 9. novembra ob 6. uri zvečer »Bralno društvo« v Vodmatu. Predaval bode g. dr. Josip Jeršé.

V mejnarodni panorami se vidi le še do sobote šesta razstava francoskih pokrajin, ki vzbujajo občo pozornost Posebe omenjamo krasne notranjosti izza prognanstva papeža Pija VII znanega gradu Fontainebleau, krasnih stavb v Marzilji in Toulousu ter dvoje mostov čez Garonne. — Potovanje po francoski Švici, ki se prične z nedeljo, nam predočuje vso okolico ženevskega jezera ter posebno zanimivosti Ženeve in Montreuxa. Slike, ki so pokažejo v tej seriji, bodo v marsičem prekosile vse dosedanje. — V naslednjem tednu se nadaljuje potovanje po Italiji.

Vesela fanta. Včeraj popoldne sta prišla v gostilno »pri figovcu« dva fanta in si dala prinesti jedi in pijače. Ko sta to povžila, šel je eden iz gostilne in ker ga ni bilo dolgo časa nazaj, rekel je drugi, da mora pogledati, kam je drugi šel. In tako sta zginila oba iz gostilne, ne da bi plačala, kar sta spila in snedla, in se tudi nista več zmenila. Policija je danes dopoldne enega teh fantov prijela. Dotičnik je Iv. Polanjko, bivši mehaniški vajenec pri Kolarju na Mestnem trgu.

Nagloma umrl. Starinar Jakob Klopčič, stanujoč na cesti v mestni log št. 27, je danes po noči nagloma umrl. Danes zjutraj našli so ga mrtvega v postelji. Poklicali so zdravnika, ki je konstatiral, da je Klopčič umrl za mrtvoudom.

Z električne železnice. Posestnik Anton Levstek iz Greben je včeraj zvečer pripodil v prazen voz vprežena konja po Rožnih ulicah v sv. Florjana ulice in bi bil skorej skupaj trčil z električnim vozom, ki je ravno privozil po ulicah. K sreči je voznik električnega voza motor voz takoj ustavil, sicer bi se bila lahko kaka nesreča pripetila.

Kotiček za liberalce.

Impertinentnost, ki ne bo dolgo trajala, si je dovolil predvčeraj »Narod«, ker je menda g. Plantan bil razžaljen, da je v oklicu za ljudski shod bilo zapisano, da se gre tu za osvoboditev ljudstva od liberalne kapitalistične klike, ki ne pozna druzega, nego svoj žep. „Narod" je odgovoril z osebnim žaljenjem in z navadnimi svojimi lažmi. Ne vemo, kaj bodo „Naredovci dejali, kadar bomo mi premagali gnus in pričeli vračati tako osobno žaljenje liberalcem. Toliko kot „Narod", smemo mi sedaj tudi pisati; razlika bo le ta, da kadar se bomo mi ponižali do tega, da bi si z liberalnim blatom roke mazali, bodo drugačne, resnične stvari o liberalcih prišle v javnost. »Narod« naj bo torej le ponižnejši, sicer se zna zgoditi, da se zjezimo in pokažemo posamezne pristaše liberalne stranke v njih nagoti in tedaj se bo še le videlo, kako visoko v svoji neomadeževanosti stoji tisti, katerega „Narod" sedaj najbolj napada.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

* »Maričon«, lirična opera v treh dejanjih se danes prvikrat poje na slovenskem odru. Uglasbil jo je Srečko Albini. Vsebino smo že povedali v torek. Danes priobčujemo samo še sodelujoče osebe. Osebe sodelujejo naslednje: Komes turopoljski — Aschenbrenner. Cvjeta, njegova hči — Prochazkova. Lelja, njena prijateljica — Kočevarjeva. Frater Andrija Dorotić, predstojnik avstrijske policije v Zagrebu — Turžanski. Grisogon, zapovednik sereženov in predsednik vojnega sodišča v Transsavanumu — Polašek. Plaisance, francoski poročnik — Hajek. Grenadieux, fran. sergent — Král. Luka, starešina turopoljski — Lier. Katuša, krčmarica — Glivarec. Maričon, njena hči — Hanus-Svobodova. Dvornik na Lukavcu gradu — Rasberger. Mara, žanjica — Kreisova. Plemiči in plemkinje. Francoski častniki in vojniki. Turopoljski asesorji. Zenjci in žanjice. Seljaki in seljakinje. Dejanje se vrši v turopoljskem logu in na gradu Lukavcu l. 1810. v dobi 24 ur. Med drugim in tretjim dejanjem odmor 15 minut. Blagajnica se odpre ob 7. — Začetek ob pol 8. — Konec ob 10. — Opero ponove prihodnjo soboto.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

V strahu, da se odkrijejo defravdacije, so neki uradniki v Rocca Santa zažgali vse občinske papirje. — Novorojenca razrezala je škarjami 20 letna dekle Geradini v Rimu. Detomorilko so zaprli. — Nevarno obolel je profesor matematike na dunajskem vseučilišču Gegenbauer. — Dve hiši podrli sta se v Forestu pri Bruselju. Zasulo je osem delavcev, pet je mrtvih.

Velikanska nesreča ob proslavljanju volivne zmage. Iz Novega Jorka brzojavljajo 5. t. m.: Sinoči je bilo v Modison Square Garden zbranega na tisoče ljudstva, ki je slavilo zmago demokratiškega kandidata. Nenadoma pa je eksplodirala večja množina za umetalni ogenj pripravljenih razstrelivnih predmetov, ki jih je pripravil lastnik nekega lista Hearst. 12 oseb je bilo raztrganih na kosce, 82 pa nevarno ranjenih. V silni gnječi so jih potem še mnogo pohodili.

Društva.

(Vabilo na koncert,) ki se vrši na Martinovo nedeljo dne 9. listopada t. l. v dvorani »Narodnega doma« v Celju v korist podpornemu zakladu društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov in družbi sv. Cirila in Metoda. Pri koncertu sodelujejo iz prijaznosti: Slovensko celjsko pevsko društvo ter gospodje Beno Serajnik, Anton P. Arzenšek, Rafael Salmič in oddelek narodne godbe. Spored: 1. V. Parma: „Mladi vojaki", koračnica, oddelek narodne godbe. 2. H Volarič: „Slovenski svet, ti si krasan", moški zbor celjskega pevskega društva. 3. Bart. Mendelssohn: E mol-koncert za gosli s spremljevanjem na glasovirju, gg. Serajnik in Arzenšek. 4. Dr. A. Schwab: „Zdaj sam le sem zahajam", mešani zbor celjskega pevskega društva. 5. F. S Vilhar: „Lunica", mešani zbor celjskega pevskega društva. 6 *** „Godbena poskušnja", šaljiva spevoigra, celjsko pevsko društvo. 7. A. Hajdrih: „Jadransko morje", moški zbor celjskega pevskega društva. 8. Allard: „Trovatore", gg. Serajnik in Arženšek. 9. ***: „Godba na avtomate", obstoječa iz šest različnih figur, oddelek narodne godbe. 10. Wagnes: „Bošnjaki", narodna godba. — Po koncertu prosta zabava in ples. — Vstopnina 1 K, za dijake, vojake od narednika navzdol in za člane delavskega podpornega društva 50 vin. — Začetek točno ob 8. uri. — Z ozirom na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejmo.

(Pri izvanrednem občnem zborugodbe prostovoljne požarne brambe v Kranju) dne 26. oktobra t. l. je bil izvoljen sledeči odbor; gg. Karol Florian, predsednikom; Josip Fuso, podpredsednikom; Ferd. Hlebš, blagajnikom; Janko Rozman, tajnikom; Konr. Geiger, arhivarjem; Anton Drukar, Ivan Engelman, Ivan Jagodic in Jakob Killer, odborniki; Leopold Markič, Elm. Rooss in Ivan Zupančič, namestniki.

(Marijina družba v Ribnici) priredi prihodnjo nedeljo 9 t. m. v salonskih prostorih g. Antona Arko svojo družbeno veselico s petjem in predstavama: Sv. Neža in Kmet Herod. Začetek ob 4. uri popoludne.

(Veselica na Vrhniki.) Vabilo k veselici, katero priredi katol. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki v nedeljo, dne 9. nov. 1902 v društveni dvorani. Vspored: 1. Fr. Ferjančič: „Oj slovenska zemljica", moški zbor. 2. M. pl. Farkaš: »Polka des Mandolines«, tamburaški zbor. 3 Anton Foerster: »Gorenjci ljudje smo veseli«, moški zbor. 4. V. G. Brož: „Venec slovenskih pesmi", tamb. zbor. 5. Nagovor g. predsednika. 6. *** Župan sardamski ali car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. 7. Šaljiva loterija. Čisti dohodek je namenjen društveni bolniški blagajni. Začetek točno ob pol 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 h, stojišče 40 h. K obilni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. nov. (C. B.) Domobranski minister je danes umaknil znano predlogo o vojaških rezervnikih ter predložil nov vojaški načrt. V načrtu se dovoljuje za leto 1903 za armado in mornarico 125.000 mož; od teh odpade na tostransko polovico 71.562 mož; konečno 14.500 mož za deželno brambo. Ob enem se zahteva, da se na račun proračunanih 6000 mož pozove letos v aktivno službo 3435 nadomestnih rezervnikov letošnjega letnika, od katerih pojde na dopust vsako leto ena tretjina. Aktivna služba se jim šteje za eno orožno vajo. V predlogi se določajo izjeme pri nadomestnih rezervnikih ter dopust aktivnih vojakov. V dodatnem poročilu se naglaša, da velja odredba o rezervistih le za eno leto.

Dunaj, 6. nov. Za jutrišnjo ožjo volitev v okraju Favoriten razvijata kršč.

soc. in soc. dem. stranka zelo intenzivno agitacijo. Za dr. Adlerja dela ves dunajski židovski aparat. Tudi iz provincijalnih mest dohajajo poročila o izrednih pripravah za jutrišnji veliki odločivni boj.

Dunaj, 6. novembra. Današnja seja je bila silno burna. Domobranski minister Welsersheimb je razžalil parlament s tem, da je dejal, da napade, ki se izreko proti armadi pod zaščito immunitete, odločno zavrača, in da armada stoji previsoko, nego da bi se na take napade ozirala. Te besede so s silnim ogorčenjem sprejeli češki radikalci in vsenemci. Upili so: „To je predrznost!“ „Sram Vas bodi!“ „Predsednik naj pokliče ministra k redu“. „Z nami ne bo postopal, kakor z rekruti!“ Ko se je vihar polegel, nadaljevala se je seja. Pri glasovanju o predlogu poslanca Gniewosza je proglasil predsednik Začek, da je predlog sprejet. To je zopet provzročalo silen vihar mej češkimi radikalci in Vsenemci, ki so vpili, da je predlog odklonjen. Češka radikalca Zazvorka in Fressl sta skočila proti predsedniku. Poslancu Pacaku se je posrečilo pregovoriti predsednika, da je dal predlog o koncu debate še enkrat na glasovanje. Predlog je bil sedaj odklonjen. Debata se je nadaljevala. Nujni predlog Klofačev je bil na to sprejet. Nato se je pričela debata o vladni izjavi z dne 16. oktobra. Prvi govori Čeh Pantuček. — Vlada je danes predložila proračunski provizorij in vojaško predlogo.

Dunaj, 6. nov. (C. B.) V današnji seji so Mladočehi vložili sedem novih nujnih predlogov. Mej temi se nahaja predlog posl. Kramařa glede takojšnje razprave o izjavi ministerskega predsednika Koerberja, ki jo je oddal v prvi seji. Zbornica nato nadaljuje razpravo o Klofačevem nujnem predlogu glede brezsrčnega ravnanja z vojaki.

Velike Lašče, 6. nov. G. Matija Hočevar je odstopil od županstva in načelništva cestnega odbora.

Celovec, 6. nov. K tukajšnji dež. vladi so pripeljali Nemci 70 ljudij, ki so protestirali proti temu, da vsled odloka ministerstva slovenska šola v Št. Jakobu še nadalje ostane. Deželni predsednik je obljubil deputaciji krepko podporo. Nemške interese bodeta v tej zadevi zastopala držav. posl. Dobernig in dež. posl. Metnitz.

Gradec, 6. nov. Zadeva mej poslancem Walzem in Rokitanskim se je z lepo poravnala.

Praga, 6. nov. „Narodni Listy“ poročajo, da vlada namerava praško poštno direkcijo razdeliti v češko in nemško sekcijo. To bi bila koncesija Nemcem. List se odločno izraža proti tej vladni nameri.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
5	9. zveč.	739·7	4·2	brezv	oblačno	0·2
6	7. zjutr.	738·7	5·1	sl. sever	megla	
	2. popol.	738·3	7·0	sl. zah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 2·7°, normale 6·1°.

Dunajska borza

dné 6. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	100·10
Skupni državni dolg v srebru	100·80
Avstrijska zlata renta 4%	120·55
Avstrijska kronska renta 4%	100·15
Ogerska zlata renta 4%	120·40
Ogerska kronska renta 4%	97·60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	15·60
Kreditne delnice, 160 gld.	670·50
London vista	239·17½
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem drž. velj.	116·92½
20 mark	23·40
20 frankov (napoleondor)	19·07
Italijanski bankovci	95·10
20 kr. cekini	11·33

Žitne cene

dné 5 novembra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	„	7·55	„ 7·56
Rž za spomlad	„	6·78	„ 6·79
Koruza za maj-junij 1903	„	6·70	„ 6·80
Oves za pomlad	„	6·63	„ 6·64

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	„	7·44	„ 7·45
Rž za april	„	6·48	„ 6·49
Oves za april	„	6·34	„ 6·35
Koruza za maj (1903)	„	5·69	„ 5·70

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K	7·65	„ 8·15
„ južne žel.	„	7·45	„ 7·75
Rž „ „	„	6·60	„ 6·85
Ječmen „ „	„	6·—	„ 7·25
„ ob Tisi	„	5·90	„ 7·75
Koruza ogerska	„	6·95	„ 7·—
Činkvant „	„	6·80	„ 7·10
Oves srednji	„	6·50	„ 6·65
Fižol	„	6·75	„ 12·—

1243 1—1

Potrtega srca naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabni sin, oziroma brat, stric in svak, gospod

Frančišek Mathian

danes v sredo, dné 5. t. m., ob polu 4. uri popoludne po dolgi bolezni, izpolnivši 30. leto svoje starosti, previden večkrat s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega pojde pojutrajnem v petek, dné 7. novembra, dopoldne ob 9 uri iz hiše žalosti, v Zgornji Šiški 17, na pokopališče k sv Vidu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Vida in v župni cerkvi Marijinega oznanenja pri čč. oo. frančiškanih.

Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Gornja Šiška, 5. novembra 1902.

Žalujoči ostali.

1254 1—1

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze prisrčnega sočutja med boleznijo in ob smrti naše nad vse ljubljene, nepozabne mamice

Uršule Jereb

kakor tudi za krasne vence in častno spremstvo pri pogrebu izrekajo iskreno in najtoplejšo zahvalo

globoko žalujoči ostali.

Kamnik, dné 1 listopada 1902

Zlasti pri zlati žili se

Rogaška

slatina „Styria“ sploh rabi.

1249 1—1

Prodajalnica

za branjerijo ali drugo obrt

v Truberjevi ulici št. 2 tik Sv. Jakoba mosta

je takoj oddati.

Pojasnila v 2. nadstropju v tisti hiši pri gospodarju. 1252 3—1

Dražba cerkvenega mošta.

Dné 13. novembra t. l. ob ½10. uri pred poldne **prodá po dražbi cerkveno predstojništvo sv. Peter pri Mariboru nad**

osemdeset polovnjakov

vinskega mošta

letošnje trgatve.

Dav. Jurkovič,

1241 2—2 kn.-škof. duh. svétnik in župnik.

Izšel je

krasen slovenski skladni koledar

za trgovine, obrte, urade, pisarne, šole in posamnike

v moderni in elegantni obliki v založništvu trdke

IVANA BONAČA v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni izdelavi zelo nizka, samo **70 vin**, s pošto **20 vin. več** in naj se blagovoli ta znesek v znamkah ali po nakaznici naprej vposlati.

Prekupci dobé velik rabat in se na zahtevo pošlje cenik.

Trgovci porabijo istega lahko kot lepo novoletno darilo in se brezplačno vtisne njih firma.

1134 12—7

Da ne bode, ako koledar kmalu poide, prepozno, prosim gospode naročnike, da se čim preje oglasé, ker se bo pri razpošiljatvi na take v prvi vrsti oziralo.

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatnino

Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3·75
Prave srebrne rem. ure „ 5·80
Pristne srebrne verižice „ 1·20
Budilniki iz nikla . . „ 1·95

Moja tvrdka je odlikovana s s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100—53

Oddá se služba 1251 3—1

organista in cerkvenca

pri župnijski cerkvi v Št. Gotardu pri Trojanah. Služba se zamore **takoj** nastopiti.

Cerkveno predstojništvo v Št. Gotardu.

Blag. gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar, „pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.

Podpisanec si usoja naznaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana **tinktura za želodec** rabila z dobrim vspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru, kakor tudi v boleznih na jetrih in obistih.

Gradec, dné 2. februvarija 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno **želodčno tinkturo,** kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem

II. 3 25 22 **Don Peter Franceschini,** župnik.

Momjan (Istra), dné 6. oktobra 1900.

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpé vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtne ograje, strešice nad prodajalnicami, shrambice za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastonj. 524 4 12—6

Gostilna.

Lepi gostilniški prostori tik nove sodnije **se oddadó s 1. februarjem 1903** pod ugodnimi pogoji **v najem**

Natančneje se poizve pri **Aug. Jenkotu,** pekovskem mojstru v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 7. 12[illegible] 3—1

P. n.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najuljudneje naznanit, da sem **s 1. novembrom izstopila** iz službe **mödlingške tovarne za čevlje v Ljubljani** ter da **prevzamem z 8. novembrom t. l.**

zastopstvo tovarne za čevlje

D. H. Pollak & Co

Dunaj-Gradec-Wlaschim

in sicer v

Prešernovih ulicah v g. Perlesovi hiši.

Prosim torej slavno občinstvo, da mi i nadalje blagohotno izkaže v isti meri kakor sedaj svojo naklonjenost, to pa tem bolj, ker bodem sedaj v stanu postreči z res **najboljšim in najsolidnejšim blagom,** za kar mi je porok tvrdka, koje zastopstvo prevzamem.

Najodličnejši spoštovanjem

1245 3—2 **Julija Stor.**

Novo urejena prva hrvatska tovarna za šaluzije, rolete, lesene in železne zastore na valjoih in kartonaže

G. Skrbić

Ilica 40 ZAGREB Ilica 40

priporoča svoje na glasu solidne, točne in cene 118 12—10

domače proizvode, odlikovane z največjim odlikovanjem.

Moderni stroji! Brez konkurence!

Ceniki zastonj in franko. * * * Poprave točno in po ceni.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanja** za zgube pri **žrebanjih,** pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni nasvéti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.** 134 121

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.